

Alusta alkaen 57

1 Moos 38

Savonlinnan Tuomiokirkko, 17.9.2009

Juuda ja Tamar

Edellä olemme kuulleet siitä, kuinka Joosefin veljet myivät hänet orjaksi Egyptiin. Ennen kuin saamme lukea lisää Joosefin vaiheista, Raamattu kertoo kuitenkin lyhyen episodin Joosefin isoveljen, Juudan, elämästä.

Juuda perustaa perheen

Niihin aikoihin Juuda lähti pois veljiensä luota ja asettui erään Adullamissa asuvan miehen luo, joka oli nimeltään Hira. (1 Moos 38:1)

Juuda oli siis Jaakobin kahdestatoista pojasta neljänneksi vanhin. Jaakobin heimo asusteli teltoissa Kanaanin maassa. He olivat kierteleviä paimentolaisia, jotka eivät omistaneet maata vaan laidunsivat vuohiaan ja lampaitaan kanaanilaisten kaupunkien liepeillä. Aiemman kertomuksen perusteella Jaakob asui Betel-nimisen paikan lähellä, mutta hänen pojillaan oli karjaa myös Sikemin kaupungin liepeillä. Pojat olivat jo aikuisia, mutta pitivät edelleen tiukasti yhtä (tietysti Egyptiin myytyä Joosefia lukuun ottamatta). Tässä vaiheessa Juuda kuitenkin jätti veljensä ja muutti muualle.

Syytä voi vain arvailla. Rupesiko Juudaa liiaksi inhottamaan veljiensä kasvojen näkeminen, ne kun toivat mieleen sen, kuinka säälimättömästi he kaikki olivat yhdessä kohdelleet Joosefia? Muutenkin veljien kanssa oli eletty kirvelevän rankkaa elämää, kuten tapettu Sikemin kaupungin koko asujaimisto. Juuda halusi unohtaa kaiken tämän ja aloittaa uuden elämän jossain muualla. Tai sitten ehkä vaan samat jutut alkoivat kyllästyttää; ja sama yhteinen vaikenemisen aihe (Joosef). Niinpä Juuda lähti Adullam-nimiseen paikkaan, ilmeisesti aika kauas entisiltä asuinseuduiltaan, tuntemansa Hira-nimisen miehen luo.

Siellä Juuda tapasi kanaanilaisen naisen, Sua-nimisen miehen tyttären, otti hänet vaimokseen ja yhtyi häneen. Nainen tuli raskaaksi ja synnytti pojan, joka sai nimekseen Er. Sitten nainen tuli jälleen raskaaksi, synnytti pojan ja antoi hänelle nimeksi Onan. Nainen synnytti vielä yhden pojan ja antoi hänelle nimeksi Sela. Juuda oli Selan syntymän aikoihin Kesibissä. (1 Moos 38:1-5)

Messiaan sukupuussa on erityisen syntisiä ja kurjia ihmisiä

Ja niin Juuda tosiaan sai aloittaa uuden elämän. Hän sai kanaanilaisen vaimon, Sua-nimisen miehen tyttären.

Miksi Juudan vaimon nimeä ei kerrota? Miksi hän on vain ”nainen” ja vain hänen isänsä nimi kerrotaan? Ei sitä tietenkään voi tietää, mutta mieleeni tulee seuraava syy: Näin Jumalan sana kohdistaa valokeilan yhteen naiseen, jatkossa esiteltävään Tamariin. Hän on niin tärkeä henkilö, että Juudan vaimo saa jäädä kertomuksessa nimettömäksi.

Joka tapauksessa kanaanilaisen Suan tytär synnytti Juudalle kolme poikaa, joiden nimet olivat Er, Onan ja Sela.

Merkityksellistä Raamatun kokonaisuuden kannalta on se, että Juudan vaimo oli kanaanilainen nainen. Tämä merkitsee sitä, että Jumalan kansan, israelilaisten sukupuuhun oli jo alusta asti sekoittunut pakanoita.

Lutherin mukaan tämä julistaa Raamatussa sitä, että Messiaasta olisi tuleva myös pakanoiden Vapahtaja. Niin kuin Jumala Abrahamille lupasi: Sinun siemenessäsi (eli jälkeläisessäsi) tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä. Juudan suvun kautta tuo aikanaan toteutui Jeesuksessa, joka pelastusteollaan korjasi koko ihmiskunnan kaikkien kansojen välit Jumalaan.

Sen hämäränä ennakointina Jumala antoi Messiaan sukupuuhun jo varhain sekoittua pakanoita, kanaanilaisia.

Juuda otti esikoiselleen Erille vaimon nimeltä Tamar (1 Moos 38:6).

Kuten sanottua, tämä Tamar on tärkeä hahmo. Hänet nimittäin mainitaan nimeltä Jeesuksen sukupuussa (Matt 1:1-16).

Se sukupuu on kirjoitettu Abrahamin miespuolisten jälkeläisten kautta. Mutta huomio kiinnittyy siihen, että siinä on mainittu muutamia esiäitejäkin. Heitä on kuitenkin mainittu vain neljä: Tamar, Raahab, Ruut ja ”Urian vaimo” (nimeltä Batseba). Kaikki nämä naiset ovat jollain tavalla erityisen syntisiä tai kurjia.

Tamarin kohtalosta kuulemme kohta. Raahab oli jerikolainen huora, joka käänsi kelkkansa, kun israelilaiset piirittivät kaupunkia tuhotakseen sen. Raahab kavalsi Jerikon israelilaisille, sai siksi pitää henkensä ja tämän myötä hänestä tuli yksi linkki Messiaan sukupuussa.

Ruut oli köyhä moabilainen pakolainen, jonka onnistui päästä Boas –nimisen israelilaisen miehen suosioon ja vaimoksi. Hänenkin kauttaan Messiaan sukuun tuli verta muualta kuin Jumalan alkuperäisestä kansasta.

Batsebaa ei ole Jeesuksen sukupuussa mainittu nimeltä, vaan häntä sanotaan ”Urian vaimoksi”. Uria oli heettiäinen, kuningas Daavidin palveluksessa ollut palkkasoturi. Hänellä oli kaunis vaimo nimeltä Batseba, johon Daavid rakastui ja teki hänen kanssaan aviorikoksen. Sen jälkeen Daavid tapatutti Urian laitattamalla hänet pahimpaan paikkaan sodassa. Uria kaatui ja Daavi otti Batseban vaimokseen. Näin syntyi kuningas Salomo, jonka kautta Messiaan sukupuu jatkui. (Ilmeisesti siitä huolimatta, että Jumalan sanan mukaan Batseba ei edelleenkään ollut Daavidin vaimo vaan murhatun Urian vaimo.)

Jumalan ääretön laupeus syntisiä kohtaan

Miksi nämä neljä naista on mainittu Jeesuksen sukupuussa?

Lohdutukseksi meille. Jumala tietää, millaisia kovia kohtaloita ja millaisia kirvelevän kovia syntejä ihmisillä voi olla. Hänen maailmaan lähettämänsä Vapahtaja Jeesus tuntee tämän omakohtaisesti jo sukunsa kautta. Jeesukselle mikään synty ei ole niin rankka, etteikö hän voisi vapahtaa siitä eikä mikään kohtalo niin kova, etteikö hän voisi lohduttaa.

Siteeraan Lutheria:

Tällaisia näytteitä kerrotaan ... meille opetuksesi ja lohdutukseksi ... jotta näkisimme Jumalan äärettömän laupeuden. Hän ei ole pelastanut ainostaan vanhurskaita Abrahamia, Iisakia ja Jaakobia, vaan myös väärintekijöitä, Juudan, Taamarin, Ruubenin, Simeonin ja Leevin, jotka ovat nimenomaan synnintekijöitä, niin ettei kukaan voi kerskata omasta ja viisaudestaan ja viisaudestaan (s. 324).

Tällä tavoin onkin rohkaistava masentuneita, kun heidän omatuntonsa heitä syyttää: Älä menetä toivoasi, koska Jumala käskää sinua lujasti luottamaan ja uskomaan lupaukseensa, joka voi sinutkin vanhurskauttaa, pyhittää ja pelastaa niin kuin hän on nuo toiset pelastanut. (s. 324)

Pyhä Henki ei ole tahtonut tätä kirjaan pantavaksi sitä varten, että meillä olisi esimerkki elämäntavoista, vaan meidän lohdutukseksemme, ei antaakseen meille luvan vastakin syntiä tehdä, vaan virittääkseen toivoa ja uskoa. Hänhän tarjoaa ja suo meille vahvan lupauksen syntien anteeksiantamuksesta, kun hän kerran antaa toivon siitä, että Kirkossa rohkaistaan, nostetaan ja vahvistetaan langenneita. (s. 325)

Tätä alleviivaa myös kertomus Juudasta ja Tamarista.

Juutalaisen lankomiehen velvollisuus veljeltä jäänyttä leskeä kohtaan

Mutta Er, Juudan esikoinen, oli Herran silmissä kelvoton, ja Herra antoi hänen kuolla (1 Moos 38:7).

Tamarin mies, Juudan poika, Er, siis kuoli. Raamattu ei kerro, millä tavalla hän oli kelvoton, mutta jotain todella rankkaa sen on täytynyt olla. Yleensä Raaamattu ei sano, että Jumala antaa ihmisten kuolla pahuutensa takia.

Silloin Juuda sanoi Onanille: "Makaa veljesi lesken kanssa, täytä velvollisuutesi hänen lankonaan ja herätä eloon veljesi suku." (1 Moos 38.8)

Israelilaisten keskuudessa lapsettomuutta pidettiin niin kauheana asiana, että heillä oli tällainen laki: Jos mies kuoli lapsettomana, hänen veljensä piti ottaa leski vaimokseen ja siittää lesken kanssa jälkeläisiä. Ne laskettaisiin kuolleen veljen lapsiksi, koska nainen oli alun perin ollut hänen vaimonsa. Tällainen laki oli tarpeen siksi, että se takasi leskelle vanhuuden turvan ja ihmisarvoisen elämän. Lapsetonta ja miestä vailla olevaa naista pidettiin aivan kirottuna ja halveksittuna.

Niinpä Mooseksen kautta säädettiin israelilaiselle seuraavasti:

Kun veljeksiä asuu yhdessä ja joku heistä kuolee eikä hänellä ole poikaa, niin älköön vainajan leski menkö naimisiin muuhun sukuun, syrjäisen miehen kanssa. Hänen lankonsa yhtykön häneen ja ottakoon hänet vaimokseen ja täyttäkön häntä kohtaan langon velvollisuuden. Ja esikoinen, jonka vaimo synnyttää, katsottakoon kuolleen veljen omaksi, ettei hänen nimeänsä pyyhittäisi pois Israelista. (5 Moos 25:5-6)

Onan ei kuitenkaan tähän suostunut.

Mutta Onan tiesi, ettei lasta pidettäisi hänen omanaan, ja aina kun hän makasi källynsä kanssa, hän antoi siemenensä mennä maahan, ettei antaisi jälkeläisiä veljelleen.

Herran silmissä hänen tekonsa oli paha, ja siksi Herra antoi hänenkin kuolla. (1 Moos 38:9-10)

Onanin teko oli törkeä. Hän käytti Tamar-parkaa hyväkseen nautintonsa välikappaleena, mutta ei halunnut ottaa kannettavakseen sitä velvollisuutta, joka lapsen elättämisestä ja kasvattamisesta olisi hänelle tullut. Siitä kun ei olisi ollut hänelle mitään hyötyä, lapsi kun olisi veljen nimissä eikä hänen poikansa. Näin tehdessään Onan riisti Tamarilta ihmisarvon, sillä israelilaisten keskuudessa naisen koko olemassaolon merkitys perustui äitiyteen.

Tämä oli niin väärin tehty, että Herra antoi Onanin kuolla. Ei kyse ollut siitä, että sperma vuoti maahan, vaan törkeästä epäoikeudesta Tamaria kohtaan.

Tamar – kovan onnen nainen

Juuda sanoi silloin miniälleen Tamarille: "Muuta isäsi taloon ja asu siellä leskenä, kunnes poikani Sela on kasvanut aikuiseksi." Hän näet pelkäsi, että Selakin kuolisi veljiensä tavoin. Ja Tamar asettui isänsä taloon asumaan (1 Moos 38:11).

Tamar oli kovan onnen nainen. Hänet lähetettiin ns. ”maitojunalla kotiin”, paitsi tässä oli kyse paljon suuremmasta häpeästä kuin upseerikoulusta kesken pois joutuminen.

Ideana kuitenkin piti olla, että kun Juudan poika Sela olisi kasvanut aikuiseksi, Tamarista tulisi hänen vaimonsa ja Selasta siittäjä Tamarin lapselle, joka laskettaisiin Erin lapseksi. Kertomuksen jatko kuitenkin tekee selväksi, ettei Juuda aikonut näin toimia. Hän halusi vaan päästä eroon kiusalliseksi käyneestä Tamarista.

Tamarin juoni

Pitkän ajan kuluttua kuoli Suan tytär, Juudan vaimo. Suruajan jälkeen Juuda lähti adullamilaisen ystävänsä Hiran kanssa Timnaan lampaiden keritsijäisiin (1 Moos 38:12)

Lampaiden keritsijäisten yhteydessä oli tapana pitää juhlia (ks. 1 Sam 25:7-11). Sinä vuonna ne sattuivat sopivasti juuri siten, että Juudan vaimon kuolemasta oli kulunut säädetty suruaika. Juuda päätti lähteä vanhan ystävänsä Hiran luokse pitämään hauskaa. Se tuli ihmisten tietoon, myös Tamarin sukulaisten. He halusivat auttaa vääryyttä kärsinyttä naista ja kertoivat asiasta Tamarille, ehkäpä vihjasivat mahdollisuudesta päästä tasoihin Juudan kanssa.

Kun Tamar sai tietää, että hänen appensa oli menossa Timnaan keritsemään lampaitaan, hän riisui leskenpukunsa, koristautui, peitti kasvonsa hunnulla ja istuutui Enaimin risteykseen Timnan tien varteen. Hän oli näet huomannut, ettei häntä haluttu antaa Selalle vaimoksi, vaikka tämä oli jo aikuinen (1 Moos 38:13-14)

Tamar oli epätoivoinen. Hänen tulevaisuutensa riippui siitä, että hän saisi miehen ja lapsia. Epätoivossaan hän keksi rohkean juonen.

Yksi synti johtaa yleensä toiseen. Tässäkin tapauksessa Onanin ja Juudan vääryys Tamaria kohtaan johti uuteen vääryyteen. Tamar lisäsi syntiä syntiin ja jälki oli rumaa: sukurutsaus.

Juuda näki Tamarin ja luuli häntä portoksi, koska Tamar oli peittänyt kasvonsa. Hän poikkesi Tamarin luo tien sivuun ja sanoi: "Minä haluan maata kanssasi." Hän ei tiennyt, että nainen oli hänen miniänsä. Tamar kysyi: "Mitä annat minulle siitä, että saat maata kanssani?" Juuda vastasi: "Minä lähetän sinulle vuohen laumastani." Tamar sanoi: "Hyvä on, kunhan annat minulle pantin siihen asti kun lähetät sen." Juuda kysyi: "Mitä minun pitäisi antaa sinulle pantiksi?" Tamar vastasi: "Sinetti kaulastasi ja tuo sauva, joka sinulla on kädessäsi." Juuda antoi ne Tamarille ja makasi hänen kanssaan ... (1 Moos 38:15-18)

Vaimo on kuollut, suruaika on vietetty ja bileet on tiedossa! Niinpä Juuda tulee heittäneeksi vapaalle oikein kunnolla. Hän ostaa matkalla juhliin itselleen maksullisen naisen, joka on siinä tien vierellä oikein kauniina ja ammattilaisen puvussa asiakkaita odottelemassa. Juudalla ei kuitenkaan ole rahaa mukana, mutta onneksi ilolintu hyväksyy pantin: Juudan henkilökohtaisen sinetin ja sauvan. Se olisi panttina myöhemmin maksettavasta vuohesta, jonka ”päiväkahvit” kustantaisivat.

... ja Tamar tuli hänestä raskaaksi. Tamar lähti pois, riisui huntunsa ja pukeutui taas leskenpukuunsa. (1 Moos 38:18-19)

Tamarin suunnitelman ensimmäinen osa on onnistunut täydellisesti. Hän odottaa lasta ja voi palata takaisin lesken rooliinsa. Mutta jatkoa olisi tiedossa.

Juudan kiusallinen tilanne

Kun keritsiäiset olivat ohi, Juudan mieleen muistui karmeaa asia: hän oli jättänyt henkilökohtaisen sinettinsä, aikuisen kunnian miehen merkkinsä, maksulliselle naiselle pantiksi. Se oli saatava kaikessa hiljaisuudessa äkkiä takaisin. Olihan hän tunnettu Abrahamin, Iisakin ja Jaakobin suvun miehenä, suvun, joka oli tunnetusti Herran valitsema.

Juuda lähetti adullamilaisen ystävänsä Hiran viemään vuohen naiselle saadakseen panttinsa takaisin, mutta tämä ei löytänyt naista. Hira kyseli paikkakunnan miehiltä: "Missä on se pyhäkköportto, joka istui Enaimin tienristeyksessä?" He vastasivat: "Ei täällä ole ollut mitään pyhäkköporttoa." Niin hän palasi Juudan luo ja sanoi: "Minä en löytänyt sitä naista, ja paikkakunnan miehetkin sanoivat, ettei siellä ole ollut mitään pyhäkköporttoa." (1 Moos 38:20-22)

”Pyhäkköportto” viittaa käsittääkseni siihen, että prostituoidut olivat kanaanilaisille jollain tavalla uskonnollinen asia. He olivat hedelmällisyyden jumalattaren palveluksessa ja siksi heistä käytettiin ”pyhää” merkitsevää sanaa (*kadesah*). Juudan teko ei siis ollut pelkkää haureutta vaan se oli samalla epäjumalanpalvelusta.

Asia oli tosi kiusallinen. Oli parempi jättää sinetti portolle kuin etsiskellä häntä ja tehdä asiasta numero.

Juuda sanoi: "Pitäköön nainen sitten pantin, muuten joudumme suotta naurunalaisiksi. Minä olen yrittänyt toimittaa hänelle tämän vuohen, mutta sinä et ole pystynyt löytämään häntä." (1 Moos 38:23)

Juuda jää kiinni

Juudan mielestä kiusallinen episodi oli päättynyt, mutta asia oli kaikkea muuta kuin näin.

Noin kolmen kuukauden kuluttua Juudalle tultiin kertomaan: "Sinun miniäsi Tamar on harjoittanut haureutta ja vieläpä tullut haureudesta raskaaksi." (1 Moos 38:24)

Näiden sanojen takana olivat varmaankin Tamarin sukulaiset ja ystävät. Hehän tiesivät Tamarin juonesta, mikä käy ilmi siitä, että juuri he olivat vihjanneet Tamarille, että Juuda oli lähdössä keritsiäisiin. He olivat Tamarin juonessa mukana ja kertoivat Tamarin raskaudesta Juudalle jo ennen kuin se näkyi ulospäin. He olivat Tamarin puolella ja halusivat auttaa epäoikeudenmukaisuutta kärsinyttä naista.

Juuda sanoi: "Viekää hänet poltettavaksi." (1 Moos 38:24)

Näillä sanoin Juuda julisti oman tuomionsa, aivan vastaavalla tavalla kuin David myöhemmin omansa (ks. 2 Sam 12:5). Mutta Juudan mielestä Tamar oli häpäissyt hänen sukunsa. Olihan Tamar naitu sukuun ja oli muka odottamassa, että Juudan nuorin poika ottaisi hänet vaimokseen. Ja nyt se hepsankeikka oli pelehtinyt vieraiden kanssa. Roviolle! Pyhän suvun kunnia oli pelastettava!

Nykyisin tällaista toimintaa sanotaan ”kunniamurhaksi”. Sana on tosi outo. Tuoko se kunniaa suvun miehille, jos he murhaavat hairahtuneen sukulaisensa? Ainakin se on selvää, että Raamatun mukaan tällainen ajattelu on hyvin kieroutunutta.

Tamaria oltiin jo viemässä, kun hän lähetti apelleen sanan: "Minä olen raskaana siitä miehestä, jonka nämä esineet ovat." Ja hän käski vielä sanoa: "Katso, kenelle tämä sinetti ja sen nauha sekä tämä sauva kuuluvat." (1 Moos 38:25)

Nyt Juudan sydän löi pari kertaa tyhjää. Hän oli kiikissä.

Juuda ei pystynyt puolustelemaan itseään, vaan näki itsensä sellaisena kuin on. Hän oli tekopyhä, itse kyllä saattoi käyttää maksullista naista, mutta jos miniä oli hairahtunut, niin määräsi hänet roviolle.

Tästä tulee mieleen hieman vastaava kertomus Uudesta testamentista. Jeesuksen luo tuotiin nainen, joka oli saatu kiinni aviorikosta tekemästä. Hänet kiinniottaneet miehet halusivat kivittää hänet, sillä niin oli haureudesta Mooseksen laissa säädetty. He kysyivät kuitenkin Jeesukselta, mitä olisi tehtävä.

Silloin Jeesus kumartui alas ja kirjoitti sormellaan maahan. Mutta kun he yhä edelleen kysyivät häneltä, ojensi hän itsensä ja sanoi heille: ”Joka teistä on synnitön, se heittäköön häntä ensimmäisenä kivellä”. Ja taas hän kumartui alas ja kirjoitti maahan. Kun he tämän kuulivat ja heidän omatuntonsa todisti heidät syyllisiksi, menivät he pois, toinen toisensa perästä, vanhimmista alkaen viimeisiin asti; ja siihen jäi ainoastaan Jeesus sekä nainen, joka seiso i hänen edessään. (Joh 8:7-9)

Jumalan ja Jeesuksen kohtaaminen kehittää itsensä tuntemista. Se lisääntyy (toivottavasti) myös luonnostaan. Tämän osoituksena edellä sanotaan, että langennutta naista syyttämässä olleet miehet menivät toinen toisensa perästä pois ”vanhimmista alkaen viimeisiin asti”.

Mutta kuten sanottua, Jumalan tarkoitus on lisätä meissä itsetuntemusta. Se merkitsee synnin tuntemusta. Joskus se tapahtuu hyppäyksittäin, kun oma kierous paljastuu. Näin kävi Juudalle, kun Tamar ojensi hänelle hänen oman henkilökohtaisen sinettinsä ja sauvansa.

Juuda tunki ne ja sanoi: "Hän on oikeassa. Minä tein häntä kohtaan väärin, kun en antanut häntä pojalleni Selalle vaimoksi." Juuda ei enää maannut Tamarin kanssa. (1 Moos 38:26)

Ilmeisesti Juuda kuitenkin otti Tamarin kotiinsa ja piti hänestä huolta taloudessaan. Seksi Tamarin kanssa ei kuitenkaan enää maistunut.

Punainen lanka

Kun Tamarin piti synnyttää, kävi ilmi, että hänellä oli kohdussaan kaksoset. Hänen synnyttäessään toinen lapsista työnsi kätensä ulos, ja kättilövaimo sitoi lapsen käteen kirkkaanpunaisen langan ja sanoi: "Tämä tuli ensimmäisenä ulos." Mutta lapsi veti kätensä takaisin, ja ulos tulikin hänen veljensä. Kättilövaimo sanoi: "Millaisen repeämän oletkaan saanut aikaan!" Siksi lapsi sai nimekseen Peres. Sitten syntyi hänen veljensä, jolla oli kirkkaanpunainen lanka kädessään, ja hän sai nimekseen Serah. (1 Moos 38:27-30)

Tamarin synnytys ei siis ollut helppo. Jo se oli vaarallista, että syntymässä oli kaksoset, varsinkin kun ensin tuli esiin lapsen käsi. Kättilö sitoi siihen punaisen langan merkiksi, että sen käden haltija olisi esikoinen. Israelilaisilla kun esikoisoikeus oli niin tärkeä, jopa uskonnollinen asia, kuten kertomuksessa Jaakobista ja Esausta olemme saaneet lukea.

Mutta velipoika olikin tormakampi ja runnoi itsensä kyynärpäätaktiikalla ulos ensimmäisenä. Samalla hän repi Tamarin alapään pahasti. Millaista raakaa tuskaa synnytys voi olla! Ei sitä miehenä pysty tajuamaan. Poika sai nimen Peres, mikä tarkoittaa repeämää.

Mutta velipojalla oli kuitenkin esikoisen merkiksi laitettu punainen lanka kädessään.

Onko tässä tapahtumassa jotain vertauskuvallista? Samanlaista kuin Jaakobin ja Esaun tapauksessa? Nimittäin sitä, että Jumalan silmissä normaali, lihallinen syntymä ei ole olennainen. Juutalainen esikoisoikeus Jumalan kansana oloon ei ole voimassa, vaan voimassa on Messiaaseen ja häneen uskomiseen perustuva osallisuus Jumalan lapseuteen.

Haluaisin tehdä tässä yhteydessä vielä yhden vertauskuvan: punainen lanka. Raamatun punainen lanka on Messias. Sanoma hänestä kulkee läpi koko raamatullisen kertomuksen, sen alusta (1 Moos 3:15) aina sen loppuun asti; joskus selvempänä, joskus ohuena haituvana. Sen punaisen langan kuljetuksen välikappaleena sai olla myös Serah, jonka pikku kätöseen oli sidottu punainen lanka.

(Kielikuva ”punainen lanka” on kyllä peräisin vasta Englannin laivastosta, jossa touviköysien keskelle oli punottu punainen lanka.)